

Verbod van vleeschvervoer in Staatsblad 1933, no. 352 en verbod van huisslacht in verordeningen van zelfstandige gemeenschappen.

Het eerste lid onder C van artikel 3 der ordonnantie van 16 September 1933 (Staatsblad no. 352) tot tijdelijke verlaging van de belasting voor het slachten van runderen, buffels, paarden en veulens, verbiedt, het vleesch, afkomstig van dieren, voor het slachten waarvan de bij artikel 1 dier ordonnantie verlaagde slachtbelasting is betaald, te (doen) vervoeren buiten de desa of kampong waar de slachting heeft plaats gehad.

Blijkens Bijlagen Handelingen Volksraad 1933-1934, onderwerp 38, stuk 4, waarnaar werd verwezen in de op 1 September 1933 gehouden rede van het lid Wiradiatmadja (Handelingen bl. 1379), is in de afdeelingen van dien raad gewezen op de moeilijkheid, waarin dit vervoerverbod dengene brengt, die ter voldoening aan de slachtverordening van een regentschap of stadsgemeente zijn vee buiten zijn desa of kampong heeft geslacht.

„Consumptie ter plaatse” is de eenige uitweg die dezen man overblijft.

De memorie van antwoord op het aangehaalde afdeelvingsverslag beoogde de gerezen moeilijkheid uit den weg te ruimen door inroeping van de medewerking der betrokken zelfstandige gemeenschappen:

„in dien zin, dat op vertoon van een bewijs dat het vleesch van de slachtplaats rechtstreeks naar de woonplaats van den eigenaar zal worden vervoerd, toestemming voor zoodanig vervoer wordt verleend”. — „Bedoelde materie behoeft niet in de ordonnantie te worden vastgelegd”.

De ondergeteekende meent, dat de besturen der regentschappen en stadsgemeenten, zonder daartoe bij algemeene verordening de bevoegdheid te hebben erlangd, de genoemde „toestemming” niet vermogen te geven, omdat deze eene dispensatie inhoudt van het in het eerste lid onder c van artikel 3 der ordonnantie vervatte vervoerverbod. Dat de raden der betrokken regentschappen en stadsgemeenten door wijziging hunner slachtverordeningen en slachtringverordeningen de mogelijkheid van huisslacht onder bepaalde omstandigheden kunnen openstellen, doet aan hunne geconstateerde onbevoegdheid ten aanzien van de onderwerpelijke ordonnantie uiteraard niet af.

In verband met het bovenstaande is het gewenscht, dat eene ordonnantie tot stand komt tot aanvulling van artikel 3 van Staatsblad 1933, no. 352, in dezer voege, dat vrijstelling kan worden verleend van het daarin opgenomen verbod van vleeschvervoer.

Mr. D. H. LEDEBOER.

De autonomie in het gedrang.

In een vorig artikel wees ik op de ingrijpende maatregelen der Nederlandsche regeering ter verscherping van het Rijkstoezicht op de financiën der gemeenten. Daarbij gaf ik de hoofdzaken weer van een regeeringsrondschrijven aan gedeputeerde staten, waaruit duidelijk bleek dat het thans aan het bewind zijnde kabinet van plan is krachtig op te treden tegen die gemeenten, die niet tijdig of niet voldoende de toring naar de nering hebben gezet.

Niemand kon voorzien tot welken, waarlijk catastrophalen omvang de werkloosheid zich zou uitbreiden. Evenmin kon rekening worden gehouden met een zoo scherp val, als thans de prijzen van welhaast alle producten van bodem en nijverheid te zien hebben gegeven. Maar dat geldt alleen maar voor 1932 en 1933. Het wordt tijd dat voor 1934 met de nuchtere werkelijkheid wordt gerekend. En daaraan hapert zoo hier en daar nog heel wat. Er is nog te veel blijven hangen van den na-oorlogischen geest van op-soupeeren en morgen-is-nog-een-dag. Men leeft nog in de Micawber-stemming, dat „something will turn up”, waarna alles weer botertje tot den boom zal zijn.

Hiertegen nu is de Regeering met ongewone heftigheid en ontstellende voortvarendheid van leer getrokken. Zij aarzeld niet de methoden van sommige gemeentebesturen om de crisisuitgaven op den langen baan der leeningen te schuiven of op andere wijze op de toekomst af te wentelen, als bepaald verderfelijik aan de kaak te stellen. Zij schuift een vaststaande practijk omtrent inmenging van het hooger gezag in gemeentelijke financieele aangelegenheden zonder meer op zij en schrijft gedeputeerde staten aan, dat de gemeentelijke begrotingen aan dezelfde normen moeten voldoen als de rijksbegrooting.

Zij gaat zelfs verder.

Betrof de circulaire van October 1933 voornamelijk verscherping van het toezicht op het gemeentelijk financieel beleid, dat (in eerste instantie) door Gedeputeerden wordt uitgeoefend, thans — nl. 4 November jl. — is er een nieuwe oekase verschenen, waaruit blijkt, dat de Regeering op een bepaald terrein, nl. de uitgaven voor de crisiswerkloosheid, zelf de teugels in handen zal nemen. Dat beteekent dus, dat naast het toezicht van Gedeputeerden een tweede, directe regeeringscontrole wordt ingesteld. Een nieuwe en nog heviger slag voor de gemeentelijke autonomie.

In deze jongste circulaire zegt de Minister van Binnenlandsche Zaken (mede namens zijne ambtgenooten van Sociale Zaken en Financiën) dat

het noodzakelijk is tot een financiering der werkloosheidsuitgaven te geraken, welke in verband met de nog beschikbare middelen verantwoord is. Dientengevolge zal de rijksbijdrage in de gemeentelijke kosten van werkverschaffing enz. voor het jaar 1934 op een belangrijk lager niveau moeten worden gebracht.

In 1933 zal ruim f 75 miljoen worden uitgekeerd. Voor 1934 zal echter niet meer dan f 46 miljoen kunnen worden uitgetrokken, welk bedrag niet voor verhooging vatbaar is. Elke gemeente krijgt dus slechts $\frac{46}{75}$ van het in 1933 ontvangen bedrag.

De Regeering ontveinst zich geenszins, dat bij een dergelijke verlaging der Rijksbijdragen de gemeentefinanciën, indien de uitgaven gelijk zouden blijven, geheel zouden vastloopen. Zij is er zich dan ook van bewust, dat deze noodzakelijke verlaging van de Rijksbijdrage gepaard moet gaan met een zoodanige verlaging der uitgaven, dat het aandeel der crisisuitgaven dat per saldo ten laste der gemeente blijft, ook op de gemeentebegroting gedekt zal kunnen worden.

De gemeentebesturen zullen de uitgaven voor steunverleening en werkverschaffing moeten brengen ten laste van den *gewonen* dienst en er desondanks voor moeten zorgdragen, dat het evenwicht tusschen inkomsten en uitgaven, wat den gewonen dienst betreft, gehandhaafd blijft.

Lukt dit niet, dan zal aan den Minister een gemotiveerde berekening moeten worden gezonden van hetgeen men te kort komt. Deze berekening en de daarbij te voegen toelichtingen zullen moeten *aantoonen* (de Minister onderstreept hier), dat inderdaad het budget geen gelegenheid biedt om een grooter bedrag aan werkloosheidslasten te dragen, dan waarmede de begroting voor 1934 werd bezwaard.

Aan deze voorwaarde zal niet zijn voldaan, wanneer uit de stukken niet blijkt, dat de heffingen in de gemeente zoo hoog als voor de gemeente practisch mogelijk is, zijn opgevoerd en dat op de verschillende categorieën van uitgaven als jaarwedden en loonen, gemeentewerken, subsidies, armenzorg enz. een zoodanig bedrag is bezuinigd, als in verband met de crisismoeilijkheden noodzakelijk is.

* * *

De gemeenten komen dus t.a.v. de werkloosheidsuitgaven onder directe leiding van Rijksorganen. Deze centralisatie druist uiteraard rechtstreeks in tegen de gemeentelijke autonomie. Maar, zegt de Regeering, nood breekt wet. Het financiële risico der steunmaatregelen wordt door het Rijkgedragen. Vandaar een ingrijpend Rijkstoezicht.

Een andere vraag, die in dit verband geopperd werd, is deze: beschikt de Regeering over een

apparaat om voor de gemeenten een gelijke, weloverwogen, centrale beslissing te kunnen nemen? Of wil zij drijven op de adviezen der Colleges van gedeputeerden?

Hoe dan ook, voor de Nederlandsche gemeenten liggen hier tal van perikelen in 't zicht. Sommige, waaronder zeer belangrijke als Amsterdam en Rotterdam, hebben het er echter inderdaad naar gemaakt.

ROMBACH.

8 November 1933.

UIT DEN VOLKSRAAD.

De autonome gebiedsdeelen en de armenzorg.

Bij geleidebrief van 14 October (ond. 86), heeft de Regeering aan den Volksraad een tweetal ontwerp-ordonnanties aangeboden tot regeling van de armenzorg en tot verhooging van bestaande heffingen ten behoeve van de armen.

Uit het ontwerp van eerstbedoelde ordonnantie, waarbij de autonome gebiedsdeelen worden betrokken, nemen wij het volgende over:

Artikel 1.

De regeling van de armenzorg behoort op Java en Madoera tot de huishouding van de stadsgemeenten en regentschappen, in de Buitengewesten tot die van de gemeenten.

Artikel 2.

(1) Verordeningen tot regeling van de armenzorg treden niet in werking dan na te zijn goedgekeurd door het College van Gedeputeerden, voor zoover betreft verordeningen van stads Gemeenten en regentschappen, en door den Gouverneur-Generaal, voor zoover betreft verordeningen van gemeenten in de Buitengewesten.

(2) Is zoodanige verordening van kracht geworden voor de inwerkingtreding dezer ordonnantie, dan wordt daarop binnen drie maanden na dit tijdstip de in lid 1 bedoelde goedkeuring gevraagd. Indien deze termijn niet inachtgenomen is dan wel de goedkeuring wordt geweigerd, houdt de verordening op te gelden.

Artikel 3.

(1) Buiten het gebied der in artikel 1 genoemde gemeenschappen worden algemeene armencommissies ingesteld.

(2) Hare samenstelling, taak en werkingsgebied worden door den Gouverneur-Generaal vastgesteld.

Artikel 4.

De opbrengst der heffingen van openbare verkooping en van loterijen en premieleeningen ten behoeve van de armen wordt verdeeld over de

in art. 1 en 3 dezer ordonnantie bedoelde openbare lichamen volgens door den Gouverneur-Generaal vast te stellen regelen.

Aan de Memorie van Toelichting ontleenen wij het volgende :

§ 3. Het nieuwe stelsel:

Den ontwikkelingsgang der gouvernements-bedeeling zoowel als dien van den bestuursvorm hier te lande volgende, moet logisch de volgende stap deze zijn, dat overal, waar zelfstandige bestuurslichamen zijn ontstaan, het Land zich volledig terugtrekt om aan deze lichamen het werk over te laten, hetwelk het bij gebreke van anderen tot nog toe noodgedwongen aan zich heeft gehouden.

Deze gedachte ligt ten grondslag aan artikel 1 der ontwerp-ordonnantie betreffende de armenzorg (I). Het artikel bepaalt zich tot de stadsgemeenten, regentschappen en gemeenten, omdat deze doo, karakter en bestuursuitrusting volledig geschikt voor de onderhavige werkzaamheden moeten worden geacht. Heeft de bestuurshervorming nieuwe gemeenschappen gebracht, dan zal worden nagegaan, of ook deze hierbij betrokken zullen kunnen worden.

Voor het bereiken van het beoogde doel zou kunnen worden volstaan met het intrekken van de administratieve voorschriften ter zake; het terrein zou daarmee vrij zijn gemaakt voor de werkzaamheid der openbare rechtsgemeenschappen. Waar hier echter tevens een nieuwe ordening van de Overheidswerkzaamheid wordt beoogd, werd er de voorkeur aan gegeven de hooger ontwikkelde gedachten op stellige wijze in de wetgeving tot uiting te brengen.

Het optreden van de hoogergenoemde gemeenschappen op het gebied van de armenzorg zal in hare ressorten de Commissies tot ondersteuning van behoeftige Christenen overbodig maken. Ook buiten deze ressorten zullen zij, als zijnde eenzijdig gericht op de behoefte der Christenen, opgeheven dienen te worden, en vervangen door meer algemeene instituten.

Aangezien de commissies haren grondslag vinden in administratieve voorschriften, zal hare opheffing te zijner tijd bij gouvernementsbesluit kunnen geschieden.

Te harer vervanging buiten de ressorten der vakergenoemde openbare gemeenschappen, zijn algemeene armencommissies gedacht, wier taak het zal zijn, onder leiding van het gewestelijk bestuur, de gelden, welke het Land te harer beschikking kan stellen, en de fondsen, welke zij daarbuiten mocht verwerven, zoo goed mogelijk aan te wenden ten bate van behoeftigen in het algemeen. Op den hoogervermelden grond vinden

zij haar wettelijke basis in artikel 3 der ontwerp-ordonnantie betreffende de armenzorg. Aan een gouvernementsbesluit kan worden overgelaten, hare samenstelling en haar werkingsgebied vast te stellen en hare taak te omschrijven.

§ 4. De stadsgemeenten, gemeenten en regentschappen tegenover de armenzorg.

De hier genoemde lichamen zullen op het onderhavige gebied in tweeërlei richting werkzaam kunnen zijn.

Zij zullen—en hierop zal de nadruk moeten vallen—de kerkelijke en particuliere liefdadigheid kunnen stimuleeren en de samenwerking tusschen de reeds binnen hun grenzen aanwezige instellingen van armenzorg bevorderen ten einde dezen tak van sociale zorg aan doelmatigheid te doen winnen.

Tot aanvullende armenzorg zullen zij kunnen overgaan, als met ondergang bedreigden, die noch van familie, noch van anderen steun ontvangen, zich tot haar wenden.

Voor het eerste deel van haar taak zal de plaatselijke overheid goed doen zich de Armenraden in Nederland voor oogen te stellen. De nuttige registratie van kerkelijke en particuliere liefdadigheidsinstellingen kan ten kantore van het autonome lichaam, gezien den geringen omvang van deze bemoeienis, zonder bezwaar geschieden. Ook zal hier een registratie van ondersteunden op haar plaats kunnen zijn ter voorkoming van het euvel der niet bedoelde meervoudige bedelingen en om een overzicht van elk ondersteuningsgeval te bezitten, hetgeen bij volgende verzoeken om onderstand of ter voorlichting van anderen van waarde kan blijken.

De eigen, aanvullende bedeling van de autonome gemeenschap zal op tweeërlei wijze kunnen geschieden. Zij kan rechtstreeks van haar uitgaan of ook door tusschenkomst van reeds aanwezige armenzorgorganen plaats vinden.

Uiteraard zal deze bemoeïing een beperkt karakter moeten hebben. Hiertoe noopt de begrensdeheid van de fondsen, die naast de voorloopige door het Land beschikbaar gestelde, eventueel voor dit doel bij de plaatselijke begrooting kunnen worden aangewezen. Men zal zich derhalve bij elk verzoek van onderstand behoorlijk rekenschap hebben te geven van de noodzaak daartoe. Zwakheid op dit punt zal de plaatselijke gemeenschap in groote moeilijkheden brengen en haar in korten tijd voor een uitgaaf plaatsen, die boven haar draagkracht gaat.

Voor de regentschappen zal de armenzorg zich kunnen bepalen tot centrale punten binnen zijn gebied, terwijl het aan het onderling hulpbetoon

in de desa blijft overgelaten voor de eigen armen als tot heden te zorgen.

§ 5. De kosten der armenzorg.

Een belangrijk onderwerp, dat nog bespreking behoeft, is dat der kosten van de armenzorg en de middelen tot bestrijding daarvan.

Waar blijkens artikel I der ontwerp-ordonnantie betreffende de armenzorg de regeling daarvan tot de huishouding der betrokken openbare gemeenschappen zal behooren, moeten de daaruit voortspruitende kosten als ten bate van hare huishoudelijke belangen gemaakt worden beschouwd, weshalve het logisch verantwoord zou zijn die kosten dan ook geheel voor hare rekening te laten. Bezwaarlijk valt echter te ontkennen, dat zoodanige gedragslijn vooral in den tegenwoordigen tijd, bezwaren zou meebrengen. De vrees is immers niet denkbeeldig, dat zij tengevolge zou hebben, dat de zoo lang gevoelde behoefte aan eene organisatie van de bedeelende armenzorg op vele plaatsen voorshands on vervuld blijven, terwijl zij thans sterker dan ooit om voorziening roept, aangezien door de huidige tijdsomstandigheden armoede frequenter en grimmiger optreedt dan tevoren en bovendien een overzicht van het hulpbetoon aan armlastigen het werk der steuncomité's voor de werklozen kan verlichten.

Derhalve verdient het aanbeveling, dat de bedoelde gemeenschappen, teneinde aanstonds met het werk te kunnen beginnen, de beschikking krijgen over fondsen, welke zulks mogelijk maken.

Thans beschikken de Commissies tot ondersteuning van behoeftige Christenen ten behoeve van de armenzorg over:

- a. de renten der stamkapitalen der commissies te Padang, Batavia, Semarang en Soerabaja groot resp. $\pm$ f 18.000.—, $\pm$ f 27.000.— $\pm$ f 18.000.— $\pm$ f 31.000.— welke kapitalen ten deele in den loop der jaren door zuinig beheer nog zijn aangegroeid,
- b. de opbrengst van de 1 pro mille heffingen van openbare verkooping en die uit loterijen en premieleepingen;
- c. de collecten door de ambtenaren van den burgerlijken stand.

Wat de onder a bedoelde kapitalen betreft, deze zouden — behalve het kapitaal der commissie te Padang, hetwelk gereserveerd zou moeten blijven, totdat de doorvoering van de bestuurshervorming over Sumatra ook daar herorganisatie toelaat — het best kunnen worden verdeeld tusschen de stadsgemeenten in het ressort der betrokken commissies (de provincie). Zou men de regentschappen ook in deze verdeling betrekken, dan zouden de kapitalen al te zeer worden versnipperd. Bovendien mag worden aangenomen, dat in de stads-

gemeenten de armoede het zwaarste druk, terwijl een verdeling onder de stadsgemeenten het meest strookt met de historische bestemming van de kapitalen.

Het ligt in het voornemen die verdeling te zijner tijd bij gouvernementsbesluit te bewerkstelligen.

De hooger onder c vermelde collecten van de ambtenaren van den burgerlijken stand kunnen bestendigd blijven. Hare opbrengst zal in het nieuwe stelsel moeten worden afgedragen aan de openbare gemeenschap onderscheidenlijk de algemeene armencommissie, binnen welker ressort zij is ontvangen; daarin zal bij gouvernementsbesluit kunnen worden voorzien.

Als voornaamste inkomsten buiten de eigen middelen zullen de onder b genoemde 1 pro mille gelden zijn aan te merken. Zij bedragen in totaal ongeveer f 50.000 per jaar en kwamen tot heden aan behoeftige Christenen ten goede. Waar de autonome lichamen de taak der Commissies, die tot nu toe de verzorging dezer armen hadden te verrichten, zullen hebben over te nemen en, aangezien de begrenzing naar ras of godsdienst wegvalt, zich niet tot de aangegeven groep kunnen bepalen, is het duidelijk, dat met dit bedrag niet kan worden volstaan.

Bovendien zal bij verdeling over de autonome gemeenschappen en de algemeene armencommissies in de buitengewesten de versnippering zoo groot zijn, dat het te ontvangen bedrag nagenoeg geen rol meer speelt.

Deswege ware — en hiertoe dient de ontwerp-ordonnantie II — tot een verhooging van het percentage der armengelden over te gaan. Hierbij wordt niet over het hoofd gezien, dat tegen verzwaring van lasten in dezen tijd steeds ernstiger bezwaren rijzen, doch waar thans voor doeleinden als het onderhavige van Landswege geen gelden kunnen worden beschikbaar gesteld en de nood nijpt, kan voorshands alleen in deze richting het minimum gevonden worden, noodig om tot een niet langer uit te stellen verbetering in de armenverzorging te geraken.

Volgens de bestaande regelen bedraagt het vendusalaris bij roerend goed 6% en bij onroerend goed 3%. In verband hiermede ware ook bij verhooging der armengeldheffing bij verkooping differentiatie aan te brengen en wel door de heffing ten aanzien van roerend goed te verhoogen met 6 per mille en dus te brengen op 7 per mille en van onroerend goed te vermeerderen met 3 en vast te stellen op 4 per mille. De opbrengst hiervan zou, berekend naar de cijfers van 1932, bedragen voor roerend goed $\pm$ f 184.555.— en voor onroerend goed $\pm$ f 9.108.— of te zamen $\pm$ f 193.000.—

Een dergelijke verhooging van de heffing op

loterijen en premieleeningen, nl. tot 7 per mille, zal een opbrengst van $\pm$ f 50.000.— opleveren.

In het geheel zal dus ter beschikking van de betrokken lichamen een bedrag van $\pm$ f 250.000.— kunnen worden gesteld.

De juiste verdeling dezer gelden, het vaststellen van een goede basis, waarop de uitkeeringen zullen berusten, zal aan de hand van de praktijk gevonden moeten worden.

In verband hiermede verdient het aanbeveling te beginnen met de regeling dezer verdeling door den Gouverneur-Generaal te doen geschieden.

Welken omvang de uit hare bemoeienissen met de armenzorg voortspruitende lasten voor de openbare gemeenschappen zullen aannemen, valt uiteraard, waar zulks voornamelijk afhankelijk is van het eigen inzicht harer besturen, niet te voorspellen. De Regeering vertrouwt echter, dat deze daarbij eenerzijds de bestaande behoeften zullen laten wegen, zonder anderzijds de voorzichtigheid uit het oog te verliezen, welke ten aanzien der openbare geldmiddelen behoort te worden betracht. Het op de plaatselijke geldmiddelen bestaande hooger toezicht zal daartoe, desnoodig, het zijne kunnen bijdragen.

Uit het betreffende Gedelegeerden-verslag nemen wij het volgende over:

Algemeene opmerkingen.

Vele leden verklaarden zich met een regeling van de armenzorg waarbij deze taak aan de stadsgemeenten wordt toebedeeld te kunnen vereenigen.

Verscheidene leden, die zich overigens ook in beginsel met een zoodanige regeling van de armenzorg wel konden vereenigen, dat hierbij de bestaande zelfstandige bestuurslichamen worden betrokken, verklaarden echter met de wijze waarop de armenzorg in de voorliggende ontwerpen is geregeld, niet te kunnen instemmen.

Als bezwaar werd aangevoerd, dat de weinige artikelen welke de armenzorg voor de stadsgemeenten, gemeenten en regentschappen regelen, onvoldoende moeten worden geacht. In de eerste plaats is een duidelijke omschrijving in de ordonnantie van hetgeen onder armenzorg verstaan moet worden gewenscht. Het criterium wat onder werkloozenzorg en wat onder armenzorg te begrijpen valt moet komen vast te staan. Het in verder wenschelijk in de ordonnantie vast te leggen, dat de door de autonome gemeenschappen te verleenen steun een aanvullend karakter moet dragen. De armenzorg moet in de eerste plaats aan kerkelijke en particuliere liefdadigheid worden overgelaten, hetgeen duidelijk tot uitdrukking moet komen. De geschiedenis van de Nederlandsche armenzorg doet vreezen, dat anders bij verschillende rechtsgemeenschappen de neiging aan den

dag zal treden, om, met negatie van het bestaande, de geheele armenzorg tot zich te trekken.

Verwezen werd voorts naar de uitvoerige regeling in de Nederlandsche armenwet en de moeilijkheden welke zich daar in de praktijk hebben voorgedaan. Als voorbeeld hiervan werd genoemd de vraag of de gemeente waar de arme zich komt aanmelden, voor de zorg voor hem in aanmerking komt, een vraag, waarvoor de onderwerpelijke regeling geen oplossing geeft. In de praktijk zal zich wellicht hetzelfde verschijnsel voordoen, dat t.a.v. de werkloozenzorg is gebleken, nl. dat de armen zich voornamelijk zullen wenden tot die gemeenten, waar de beste armenzorg bestaat, hetgeen een ongewenschte consequentie zou zijn voor die gemeenten. Regeling dezer materie bij ordonnantie is dan ook noodzakelijk.

Andere leden meenden echter, dat in het hooger toezicht van gedeputeerden en de Regeering een voldoende waarborg ligt, dat dergelijke ongewenschte toestanden voorkomen zullen worden.

Enkele leden verklaarden zich principieel tegen de voorgestelde regeling. H.i. is het ongewenscht in de betrekkelijk nog eenvoudige huishouding hier te lande tot een dergelijke ingewikkelde regeling van de armenzorg als het uitvloeisel van deze voorstellen zal zijn over te gaan. Het gevolg dezer regeling zal zijn dat gemeenten, stadsgemeenten en regentschappen weer verordeningen ter zake zullen moeten maken; dat toezicht van het college van gedeputeerden ter zake zal worden vereischt; dat de Regeering regelen zal hebben te stellen voor de verdeling der armengelden en voor de samenstelling, taak en werkingsgebied der in te stellen algemeene armencommissies. Terwijl het thans, in het bijzonder met het oog op de tijdsomstandigheden, gewenscht is den administratieven rompslomp en de bemoeienis der locale ressorten zooveel mogelijk te beperken, wordt weer een regeling voorgesteld, welke juist een tegenovergestelde werking heeft.

Voorts wezen deze leden op een zekere tegenstrijdheid in het ontwerp, dat eenerzijds beoogt de overheidszorg voor de armen organisch te regelen maar anderzijds de regeling der armenzorg door de regentschappen geheel in het onzekere laat. Volgens de M. v. T. (blz. 6) toch zal de armenzorg voor de regentschappen zich kunnen bepalen tot centrale punten binnen hun gebied, terwijl het dan aan het onderling hulpbetoon in de desa blijft overgelaten voor de eigen armen als tot heden te zorgen. De mogelijkheid bestaat dus ook dat een regentschap de armenzorg voor het geheele gebied aan zich trekt.

Deze leden achtten het ook een bezwaar dat, gelijk in de Memorie van Toelichting wordt vermeld, omtrent den omvang der lasten, welke de nieuwe regeling der armenzorg voor de openbare

gemeenschap zal medebrengen alles in het onzekere verkeert. Zij vroegen zich af, of de bepaling van den omvang dezer nieuw aan de openbare gemeenschappen op te leggen lasten wel geheel aan het inzicht harer besturen mag worden overgelaten, al zal uiteraard het hooger toezicht in deze remmend kunnen werken. Voorts zullen die rechtsgemeenschappen, welke reeds met groote financiële moeilijkheden te kampen hebben, wel niet in staat zijn uit eigen middelen fondsen voor de armenzorg beschikbaar te stellen. Nog werd opgemerkt, dat wellicht bij sommige rechtsgemeenschappen de neiging zal bestaan de armenzorg hoofdzakelijk tot behoeftige Christenen uit te strekken.

Opgemerkt werd, dat uit de memorie van toelichting de veronderstelling spreekt, dat de autonome rechtsgemeenschappen, welke bevoegd worden verklaard tot regeling van de armenzorg, aanstonds tot die regeling zullen overgaan. Niet duidelijk was hoe de verdeling van de heffingen t. b. v. de armen zal plaats hebben als een of meer dier openbare lichamen, waaraan de armenzorg wordt opgedragen, voorloopig nalaat een regeling daarvoor te treffen.

Er werd op gewezen dat het gewenscht is dat de autonome gemeenschappen en de algemeene armencommissies voor ieder jaar te voren zekerheid hebben over welk bedrag zij kunnen beschikken.

In dit verband werd gevraagd of niet een zoodanige regeling kan worden getroffen, dat de bekende opbrengst van de heffingen van openbare verkooping enz. van een voorafgaand jaar voor de verdeling tusschen de betrokken lichamen wordt bestemd.

Tegen het vaststellen der basis waarop de uitkeeringen aan de openbare gemeenschappen zullen berusten, door den Gouverneur-Generaal, hadden eenige leden bezwaar omdat de uitvoering van de in deze aan die gemeenschappen toebedeelde taak afhankelijk wordt van het individueel inzicht van den Gouverneur-Generaal en niet op een wettelijken grondslag komt te berusten. Sommige leden drongen er dan ook op aan dat zoo spoedig mogelijk de verdeling der gelden bij ordonnantie geregeld zal worden; anderen achtten het wenschelijk het vaststellen der basis reeds dadelijk bij Regeeringsverordening te doen plaats hebben. Gaarne zou worden vernomen op welke wijze de Regeering de verdeling aanvankelijk denkt te regelen.

Artikel 1. Gemeend werd, dat in dit artikel een definitie van het begrip armenzorg moet worden gegeven en dat daarin dient te worden vastgelegd hoe ver de taak van de overheid zich te dezen uitstrekt. Overigens werd verwezen naar hetgeen hierover onder de algemeene opmerkingen is vermeld.

Gevraagd werd waarom in den tekst van het ontwerp de plaatselijke raden in de buitengewesten zijn uitgesloten van de regeling van de armenzorg.

Artikel 4. Verscheidene leden achtten het wenschelijk dat autonome gemeenschappen, welke in gebreke zijn gebleven bij het regelen van de armenzorg, uitgesloten worden van toekenning van een deel der hier bedoelde heffingen.

DECENTRALIANA.

Een gevaarlijk experiment. Overdracht van ziekenzorg is geen bezuiniging.

De heer H. C. Zentgraaff schrijft in de Locomotief onder dit hoofd het volgende:

Moet men niet vreezen dat in eene al te krachtig doorgedreven bezuiniging, naast veel dat in Indië best kan worden gemist, ook het een ander zal worden afgebroken dat hier broodnoodig is?

Het is noodig deze vraag aan de orde te stellen nu het gaat om zaken welke tot de meest onmisbare behooren welke Indië kent.

Eerst het Leven — zei destijds de Landvoogd — en dan de politiek. Men zou dit nog scherper kunnen formuleeren en zeggen: Eerst het Leven, en daarna alle andere dingen.

Nu wil verzorging van zieken zeker niet altijd beteekenen: veiligstelling van het Leven. Gezondmaking beweegt zich niet steeds op de grens van leven en dood, en dus zijn de problemen welke zich er bij voordoen niet te vatten in eene zoo scherpe formule als de zooeven aangehaalde: Eerst het Leven!

Maar toch, indien iets die fatale grens nadert, en indien er nog iets waarschuult in de woorden; dat volksgezondheid onmisbaar is voor volkswelvaart, dan moet men toch erg voorzichtig zijn voor men op de gezondheidszorg eene geforceerde bezuiniging toepast welke haar ernstig in haar kern bedreigt.

Men stelt thans — ten rechte — dat ziekenzorg geen zaak is der Centrale Overheid, en dat zij in eene samenleving welke zóó geperfectionneerd is dat zij de splitsing in locale ressorten van verschillende gradueering kent, aan die lagere organen der Overheid behoort te worden overgedragen.

Volkomen accoord. Doch men moet hieraan onmiddellijk het volgende toevoegen.

Sinds den oudsten tijd was de Overheid hier de universele baboe. Vroeger zorgde het B. B. voor alles, daarna kwamen de speciale diensten, maar hoe dan ook; de Overheid zorgde voor alles. Voor de opleiding van monteurs, en van het simpelste personeel. Zij leverde vroedvrouwen, en dokters, en koffie, en een middenstand, en oppassers om brieven rond te dragen. Zij zorgde voor alles, en

het lag in den mond van iederen mopperaar bestorven: „daar moet het Gouvernement voor zorgen”.

De diensten welke al deze bemoeienissen hadden, klaagden daar hard over, en zij klaagden nog harder toen men ze wat van dit werk wilden afnemen. Zooals sommige ezeltjes trappen wanneer men ze nóg een zak op den rug legt, en even hard trappen wanneer men van hun last een zak wil afnemen. Zij trappen en slaan altijd. En zoo doet ook onze bureaucratie.

Nu wil men de ziekenzorg overdragen aan lokale ressorten, aan Missie en Zending, en aan een ieder die maar wil en als serieus wordt beschouwd.

Dit is goed, indien de regeering er rekening mee houdt dat hiermede onmogelijk directe bezuiniging kan worden verkregen. Indien zij denkt dat zij er is met de afschuiving van ziekenzorg naar lokale ressorten en particuliere lichamen, zonder een cent te betalen, dan heeft zij het volkomen mis.

Het is uitgesloten dat die ressorten in staat zijn dit werk op te vangen en uit te voeren zonder financieelen steun, welke vermoedelijk weinig minder zal zijn dan hetgeen de regeering thans te betalen heeft.

Gesteld dat de ziekenzorg in haar geheelen omvang in Indië jaarlijks 5 miljoen kost, en men wil daarop 1 miljoen bezuinigen door gedeeltelijke overdracht aan gemeenten, regentschappen enz. — die allen even noodlijdend zijn — is er dan iemand die ernstig meent dat deze ressorten dit ééne miljoen wel beschikbaar kunnen stellen?

Natuurlijk zullen zij het later met eigen middelen moeten kunnen doen, evenzeer als zij andere objecten van overheidszorg kunnen overnemen, doch men zal hun dan toch den tijd moeten geven zich in dit alles in te werken en er, in eigen kring, de financiën voor te vinden.

Een geforceerde overdracht om bezuinigingsredenen moet uitloopen op eene mislukking; of de regeering moet direct dan wel later bijspringen met geld, of de ziekenzorg, van zoo groot belang, zal worden verwaarloosd. Er is geen tusschenweg.

Elke bezuiniging, gebaseerd op de verwachting dat het anders is, moet eene fictie worden genoemd; zij is bij voorbaat tot mislukking bestemd.

Men zal de ziekeninrichtingen aan de lokale ressorten moeten overgeven zooals zij reilen en zeilen, en met de volle subsidie. Men kan daarbij den eisch stellen dat bijv. in 20 jaren die ressorten alles verder doen zonder steun der centrale Overheid, en hun dan jaarlijks 5% op de subsidie verminderen. Over dien tijdduur en het percentage valt te praten; deze kwesties zijn van secundair belang.

Het gaat primair hierom: stel een behoorlijken

tijd, en begin met eene subsidie welke jaarlijks vermindert.

Er zijn bovendien nog tal van andere kwesties op te lossen: overdracht der gebouwen in eigendom doch met de voorwaarde dat alles weer in goeden toestand wordt teruggegeven indien de gebouwen niet meer worden gebruikt voor het doel waarvoor zij werden overgedragen.

Zoo is er alle aanleiding om snel het goede beginsel te omhelzen, doch dit omzichtig in praktijk te brengen.

Directe bezuiniging is onmogelijk. Natuurlijk zullen er enkele regentschappen zijn onder flinke regenten die er onder alle omstandigheden nog aardig wat van weten te maken, doch dit is niet de norm.

Wellicht is het in de toekomst mogelijk de desa in de ziekenzorg te betrekken, en haar bijv. te doen bijdragen in de kosten. Ieder die weet hoe uiterst langzaam zulke wijzigingen in de autonome desa kunnen worden ingevoerd, heeft niet de minste illusie dat het huidige geslacht deze verwachting zal kunnen verdisconteeren in geld.

Het zal tenslotte toch ergens vandaan moeten komen.

Wil men ziekenzorg thans van zich stooten in den waan dat dit bezuiniging beteekent, en haar spoedig weer terugkrijgen, verwaarloosd en ge degradeerd?

Men hoede zich voor experimenten in deze richting.

De door verschillende leidende medici geleverde beschouwingen vragen belangstellende aandacht, nu de overdracht van diverse ziekeninrichtingen, zooals men onlangs in dit blad heeft kunnen zien, aan de orde kwam of komt.

Z.

Wijziging in de samenstelling der Kiezerslijst-comissie niet noodig geacht.

Naar aanleiding van eene in de op den 28sten Februari 1933 gehouden vergadering van den Stadsgemeenteraad van Semarang gemaakte opmerking, is den Adviseur voor de Decentralisatie verzocht het wel daarheen te willen leiden, dat art. 12 lid 1 der Kiesordonnante-Gemeenteraden in dier voege wordt gewijzigd, dat het aantal leden der commissie voor de vaststelling der kiezerslijst door den stadsgemeenteraad zal kunnen worden bepaald.

Het daarop ontvangen antwoord van den Adviseur voor de Decentralisatie is thans genoemden Stadsgemeenteraad ter kennisneming aangeboden. De Locomotief ontleent er het volgende aan:

De Adviseur meent dat geen termen aanwezig zijn voor een wijziging van de Kiesordonnantie-Gemeenteraden in dien zin, dat de bepaling van

het aantal leden van de commissie, bedoeld in artikel 12 lid 1 van genoemde ordonnantie, zonder eenige beperking aan den gemeenteraad wordt overgelaten.

Evenaangehaald artikel geeft den gemeenteraad reeds een zekere vrijheid met betrekking tot het vast te stellen aantal leden der commissie, waar het College dit aantal op 2 of 4 kan bepalen. Het schijnt echter geheel overbodig de mogelijkheid te scheppen, dat alle in den gemeenteraad vertegenwoordigde politieke partijen ook in de commissie zitting hebben.

Zooals blijkt de notulen van de gemeenteraadsvergadering van 17 Maart j.l. door den toenmaligen voorzitter terecht werd opgemerkt, is de taak van meerbedeelde commissie geen politieke, doch een administratieve. Zij heeft slechts te controleren en te onderzoeken, welke personen op 1 Januari van het betreffende jaar krachtens de geldende wetsbepalingen voldeden aan de vereischten voor het actief kiesrecht. In een verzoek om alle politieke partijen in meerbedeelde commissie zitting te doen nemen kan een wantrouwen in de integriteit van de commissieleden worden gelezen, hetgeen volkomen misplaatst geacht moet worden.

Aangezien overigens de kiezerslijst voor een ieder ter inzage wordt gelegd, hebben de besturen van de niet in de commissie vertegenwoordigde partijen voldoende gelegenheid te controleren of bij het vaststellen van de kiezerslijst geen fouten zijn gemaakt. Mochten er op de kiezerslijst personen ten onrechte wel of niet voorkomen, dan kan verbetering van bedoelde lijst worden gevraagd, terwijl nog beroep op den Raad van Justitie wordt opengesteld.

De vaststelling van de kiezerslijst is derhalve met voldoende waarborgen omkleed, terwijl in de praktijk nimmer bezwaren aan den dag zijn getreden, zoodat er geen aanleiding is voor een wijziging van de bestaande regeling.

Werkverschaffing aan particuliere Indische veeartsen.

Het Hoofd van den Burgerlijken Veeartsenijkundigen dienst richtte d.d. 16 Augustus j.l. het volgende schrijven tot den stadsgemeenteraad van Kediri.

Bij dezerzijdsch schrijven van 9 Juli 1932 No. 5812/A werd Uwen Raad het denkbeeld in overweging gegeven om de werkzaamheden op Veeartsenijkundig gebied, waarmede in den regel de terplaatse gevestigde ambtelijke veeartsen tegen een bepaalde vergoeding belast zijn, in den vervolg op te dragen aan abiturienten der Nederlandsch Indische Veeartsenschool, die zich alsdan ter plaatse zouden vestigen.

Is het sedert mogelijk gebleken om een enkelen der

betrokken abiturienten aan een positie te helpen, hiertegenover staat, dat het aantal afgestudeerde leerlingen der Nederlandsch-Indische Veeartsenschool voor wie vooralsnog geen uitzicht bestaat om in 's Lands dienst een plaats te vinden, door het afkomen van een nieuwe jaarploeg thans met 10 vermeerderd is zoodat in totaal een 15-tal jonge Indische Veeartsen practisch gesproken nog geen emplot heeft gevonden.

Het is op grond hiervan, dat ik mij veroorloof deze aangelegenheid, waarvan — naar uit de binnengekomen antwoorden is gebleken — het groote belang in het algemeen terdege wordt beseft, opnieuw onder de aandacht van Uwen Raad te brengen.

Dit schept mij tevens de gelegenheid om, mede naar aanleiding van de ontvangen antwoorden, op een enkel onderdeel van dit vraagstuk nader in te gaan.

Vooreerst bestaat de mogelijkheid, dat twee (of meer) autonome gebiedsdeelen, die elk op zich zelf geen (vollen) eigen veearts noodig hebben, tezamen een veearts op toelage in dienst nemen.

Tot een dergelijke samenwerking bestaat nog te meer aanleiding op grond van de volgende overweging. Tegen het instituut der „toelagaveeartsen” wordt wel als bezwaar gevoeld, dat deze veeartsen, indien zij naast het hun opgedragen toezicht op de naleving van bepaalde gemeentelijke verordeningen, particuliere praktijk blijven uitoefenen, in een tweeslachtige positie komen te verkeer, zoodat het algemeen belang in hun handen niet steeds veilig zal zijn. Dit bezwaar zou kunnen worden ondervangen door een combinatie van vaste toelagen, waarbij dan de uitoefening van particuliere praktijk zou kunnen worden verboden of aan banden gelegd.

Om het groote belang dezer zaak heb ik mij veroorloofd ook tot de provinciale besturen het verzoek te richten om waar mogelijk ter bereiking van evenbedeelde samenwerking het initiatief te nemen.

Gaarne zal ik in kennis worden gesteld met hetgeen door Uw Raad in dezen zal worden beslist.

De Regeering maakt bezwaar tegen het benoemen van ambtenaren „op eigen verzoek in niet-vasten dienst”.

In opdracht der Regeering heeft de Adviseur voor de Decentralisatie, naar de Locomotief meldt, de aandacht gevraagd voor het volgende.

In de ambtenarenverordening eener stadsgemeente is een groepeerings van de gemeentambtenaren opgenomen, welke deze onderscheidt in:

- a. ambtenaren in vasten dienst en
- b. ambtenaren op eigen verzoek in niet vasten dienst.

Tegen deze laatste groepeerings en opnemings daarvan in een ambtenarenverordening bestaan bezwaren, omdat zulks in strijd moet worden geacht met de belangen van het Europeesch lokaal pensioenfonds, zij het ook dat de bewoordingen van het Europeesch lokaal pensioenreglement het bestaan van een zoodanig instituut niet bepaald uitsluiten.

Niettemin moet de instelling van een rubriek „ambtenaren op eigen verzoek in niet-vasten dienst”, op de navolgende gronden met dat reglement in strijd en derhalve niet toelaatbaar worden geacht. Daar het Europeesch lokaal pensioenreglement geen inkoop kent van tijdelijken diensttijd ten behoeve van het weduwenpensioen en den onderstand der weezen, is het toch duidelijk, dat, indien een op vorenvermelden voet in tijdelijken dienst aangesteld ambtenaar op gevorderden leeftijd alsnog in vasten dienst overgaat, door genoemd pensioenfonds een risico wordt gedragen, dat niet in overeenstemming is met het bedrag der te ontvangen bijdragen. Doch ook indien een aantal ambtenaren op eigen verzoek gedurende hun geheelen diensttijd in tijdelijken dienst, derhalve buiten het fonds, zou blijven, kan dit een aanzienlijk nadeel voor dit fonds vormen, daar het risico van het fonds geringer is naarmate het aantal contribuanten grooter is, terwijl over het algemeen juist zij die de voorkeur zullen geven aan een tijdelijk dienstverband degenen zijn, die voor het fonds het minste risico medebrengen.

Het rondschrijven, waarin op een en ander door den Adviseur voor de Decentralisatie de aandacht der locale ressorten wordt gevestigd, eindigt als volgt:

„Onder mededeeling voorts dat de consequenties van een onwettige regeling als hoogerbedoeld niet zonder meer zullen worden erkend, moge ik U uitnoodigen met de hiervoren uiteengezette zienswijze der regeering te willen rekening houden”.

Met ingang van 1935 gemeentelijk onderwijs gesubsidieerd naar draagkracht van het ressort?

Naar het „Bat. Nbld.” verneemt behandelt de Raad van Indië een voorstel van Onderwijs, om over te gaan tot herziening van de subsidieering van het bijzonder onderwijs in dien zin, dat gemeentelijk onderwijs met ingang van 1935 niet langer op denzelfden voet zal worden gesubsidieerd als particulier onderwijs doch naar de draagkracht van het betrokken ressort.

Op bovenstaand aan de Locomotief ontleend bericht komen wij in ons volgend nummer terug.
Red.

N E D E R L A N D.

SAMENWERKING VAN GEMEENTEN MET HET OOG OP DE BEHOEF- TEN VAN DEN TEGEN- WOORDIGEN TIJD.

(vervolg van blz. 353).

Maar overigens is het, voorzover de wet geen stimulans geeft, nog slechts een sporadisch voorkomend verschijnsel, dat de ervaring en opleiding, waarover het ambtelijk element van de stad beschikt, aan de omliggende gemeenten ten goede komen anders dan zeer incidenteel.

Dit mag wel bevreesdheid wekken. Hier en daar groeit de gedachte, dat er althans op hygiënisch terrein samenwerking mogelijk en gewenscht is. Van een regeling van het geneeskundig schooltoezicht, uit te oefenen 't zij door de schoolartsen van de stad, 't zij door oprichting van een gemeenschappelijken schoolartsendienst, bestaan reeds voorbeelden, die wel tot navolging zullen aansporen. Het belang van dit contact is vooral ook, dat deze voorziening in het belang der hygiëne in den loop van den tijd andere voorzieningen op dat gebied, in hooge mate gewenscht, gemakkelijker zal maken.

Maar ook overigens zou de dienst der gemeenten er ongetwijfeld mede gebaat zijn, wanneer voor de voorlichting op allerlei terrein, waarvoor de stad haar gespecialiseerde ambtenaren heeft, van die kennis en ervaring in ruimer kring werd partij getrokken. Ik weet, dat juist op dat punt het platteland hecht aan zijn eigen visie op de dingen. Maar naar mij voorkomt liggen hier zoowel op administratief als technisch gebied belangrijke mogelijkheden. Hoe zou niet de dienst van openbare werken zijn zorgen met betrekkelijk weinig moeite kunnen uitstrekken over een kring van gemeenten? En evenzeer die van het bouw- en woningtoezicht. Zoo ook de plantsoendienst. Waarom niet ook, zooals Dr. C. van den Berg terecht betoogde in zijn praeadvies, in 1932 uitgebracht op het congres der Vereeniging van ambtenaren der gemeente-financiën, gemeente-bedrijven en gemeentediensten, de administratieve bemoeiingen ten opzichte van de belastingen geconcentreerd?

En vooral: zou het niet aanbeveling verdienen, verband te brengen in de verschillende aan het particulier initiatief ontsproten bemoeiingen, als zorg voor zuigelingen en kleuters (consultatiebureaux), uitzending van kinderen naar vacantiëkolonies, van t.b.c.-patiënten naar sanatoria, aanstelling van enquêtrice voor gezinnen met t.b.c.-patiënten, wijkverpleging, tijdelijke hulp in de gezinnen waar ziekte dit noodig maakt, kortom allerlei bemoeiingen van socialen en sociaal-hygiënischen aard, die veler belangstelling en sympathie hebben en die, over grooter verband toegepast,

aan zoovelen meer ten goede zouden komen dan tot dusver gewoonlijk het geval is? Juist doordat men hier dikwijls kan volstaan met aan te waken wat reeds van particuliere zijde is ondernomen en het slechts gaat om eenige vraagstukken van organisatorischen aard, zou districtsvorming op bescheiden voet reeds belangrijke beteekenis voor de bevolking kunnen hebben.

Verder wijs ik op den reinigingsdienst, op maatregelen van werkverschaffing, het geven van onderwijs aan jeugdige werkloozen, op bureaux voor beroepskeuze.

Niet anders is het wanneer het gaat om wetsuitvoering. Ik wees reeds op het toezicht op de naleving der bouw- en woningverordeningen. Practisch hebben, door aansporing van de wet, reeds veel gemeenten zich met stedelijke gemeenten verstaan over de keuring van vee en vleesch, over het vervoer en de verpleging van lijders aan besmettelijke ziekten. Zouden ook deze bemoeiingen niet voor uitbreiding vatbaar zijn? Ik noem de geneeskundige armenverzorging, verloskundige hulp aan onvermogenen.

MALEISCH GEDEELTE.

Menghoeboeng karangan hal Motie-motie Raad-raad kabupaten.

(Samboengan blz. 319).

Sabagai bijdrage jang haroes penoelis soegoekan akan menambah katrangannya toean R. Slamet, jang termoeawat djoega dalam madjallah ini aflevering 14, hal pemasrahan djalán² provincie jang ada di kota² regentschappen, baiklah penoelis moelaikan lebih dahoele, bahasa sabenarnja katrangannya toean itoe sendiri sabetoelnja soedah menjoekeopi kaperloeannja, hanja jang sekiranya patoet dikemoekakan lebih dahoele, jaitoe perdjandjian antara regentschapsraden dengan provincialraden, hal oewang jang mendjadi bantoean goena memperbaiki djalán² provincie jang ada di dalam kota² itoe, karena itoe akan mendjadi pokoknja pakerdjaan, jaitoe jang dapat dikatahoei berapa banjaknja bantoean dan bagaimana tjaranja memperbaiki, soepaja dibelakang tiada ada kamasalahan soewatoe apa. Barangkali sahadja motie regentschapsraad di Garoet itoe akan djoega mendapat perhatian dari beberapa regentschapsraden di tanah Djawa dan Madoera, karena bila djalán² itoe dapat dikerdjakan oleh regentschapsraden tentoenja pakerdjaan akan lebih mendjadi sampoerna, kalau dibandingkan dengan ka'adaän sekarang ini;

Hampir semoewa kota² regentschappen letaknja berdjaeohan dengan kotanja provincie, sedangkan djalán² provincie jang letaknja di kota² regent-

schappen itoe kabanjakan dikerdjakan oleh filialen, dari kantor provincie jang diwadjabkan hal memperbaiki djanlan² terseboet, jang soedah tentoe sahadja pakerdjaan perbaikan djalán² itoe akan mendapat contrôle jang koerang tadjam karena tempatnja djalán² rata²nja terlaloe djaoeh dari pada tempatnja kantor provincie jang diwadjabkan hal itoe, djadi setiadanja deskundigen dari pakerdjaan itoe hanja dapat mengoendjoengi tempat pakerdjaan itoe djarang-djarang sahadja, djadi setiadanja hendak berlainan sekali kaadaännja dari pada kalau djalán² provincie itoe soedah mendjadi pakerdjaan regentschapsraden. Penolis dapat menoendjoekan perbedaan itoe, jaitoe dari rata-ratanja tiap kota regentschap didoedoeki saorang Directeur regentschapswerken, dengan bagitoe soedah tentoe sahadja pakerdjaan perbaikan itoe akan dapat dicontrolé sehari², djadi djalannja tentoelah ada bedanja.

Djalán² provincie jang ada di kota-kotanja regentschappen tempatnja tiada berdjaeohan dengan tempatnja pembesar² lainnja, jang sekiranya sehari-hari dapat mengatahoei pakerdjaan djalán² itoe, djadi kalau ada djeleknja atau baiknja pakerdjaan misti lekas dapat diketahoei; bagitoe djoega oepamanja ada karoesanan tentoenja dengan tjepat dapat diperbaiki, dan tiada keloepaan oepamanja ada hal atau jang haroes diadakan perobahan apa², jang sekiranya akan menjampoernakan peratoeran kota². oepamanja hal pendjagaän politie atau koerang lebarnja djalán² itoe tentoenja lebih lekas dapat diperhatikan, kalau dibandingkan dengan kalau djalán² itoe masih mendjadi tanggoengannya provincie, jang rata-ratanja tempatnja kantor jang diwadjabkan memikirkan hal itoe. Soedah tentoe sahadja poenggawa-provincie jang rendahan, jaitoe jang sekiranya diwadjabkan djoega hal djalán² dapat djoega mengadakan ramalan atau voorstel ini atau itoe jang bermaksoed memperbaiki djalán² provincie itoe, akan tetapi dapatnja dilangsoengkan voorstel itoe, soedah misti akan mendjadi lebih lambat kalau di bandingkan dengan perobahan jang di katahoei sendiri oleh pembesarnja hal perbaikan djalán² itoe. Adapoen djalán² provincie jang letaknja berdjaeohan dengan kota² regentschappen itoe, baiklah dikerdjakan landjoet oleh provincie, karena perbaikan atau perobahan² jang perloe² tentoenja koerang kalau dibandingkan dengan djalán² di kota² terseboet dan oepamanja voorstel itoe ada lambat sedikit dapatnja dilangsoengkan, tentoenja tiada mendjadi sebab jang penting karena lazimnja di tempat² itoe tiada banjak dilaloei oleh orang² atau kendarään².

Oleh karena kalau oepamanja djalán² itoe diserahkan djoega kapada regentschapsraden tentoenja akan mendjadi kaberatannya raden terseboet, sebab pertama letaknja terlaloe djaoeh dari tempatnja kantor regentschapswerken, jaitoe diwadjabkan

hal itoe; tambahan lagi regentschapswerken itoe sabagaimana toean² pematja barangkali tentoe mengatahoei sendiri mempoenjai kewadajiban djoega mengerdjakan djalan² jang ketjil² dan pasar² jang letaknja kadang² berdjaoehan dengan letaknja djalan provincie, bagitoe djoega banjak tempatnja, djadi soedah tentoe sahadj, kalau djalan² provincie diserahkan djoega kapada regentschapsraden tentoenja akan tiada mendjadikan sampoernanja pakerdjaän. Tambahan lagi kalau toean² pematja soeka mengingat, bahasa sekarang ini soedah banjak djoega pasar² desa dan djalan² desa jang haroes diperbaiki, jang semoewanja akan mendjadi tanggoengannja regentschapswerken, jaitoe hal controlenja, tentoenja laloe dapat mengira irakan, jang pakerdjaän itoe tiada sepatoenja di tambah lagi.

Penoelis djoega mengakoei kabenerannja regentschapraden, jang menjoegekan kababatan hal pamasrahan djalan² provincie jang letaknja di kota² regentschap kapada regentschapsraden, berhoeboeng dengan kekoerangan oewang kasnja, sebab tentoenja jang kababatan itoe soedah dapat mengagaq, bahasa perbaikan djalan² provincie jang penoelis maksoedkan itoe tentoe djoega menggoenakan bijaja jang tiada sedikit. Akan tetapi bila oepamanja regentschapsraden itoe akan dapat bantoean (subsidi) dari provincie jang sekiranja mentjoekepi goena pemeliharaän djalan² itoe tentoenja tiada akan mendjadikan kababatan.

Maskipoen bijdrage (ioeran) penoelis ini soedah dapat agaq menambah katrangan toean R. Slamet dan perasaän penoelis sendiri hal adanja katrangan² jang pertama dan tambahan soedah akan dapat mennjoekepi kapentingan jang akan menoejdje ka doewa djoeroesan, jaitoe hal ontwikeling kepala desa dan penjerahan djalan² provincie kapada regentschapsraden, bagitoe djoega kalau oepanja salah saorang dari toean² pematja ada soeka menambah katrangan, barangkali makin baik boeat selandjoetnja dalam doewa hal ini akan diambilkan eindconclusienja. Penoelis dapat meramalkan demikian, oleh karena setiadanja tambahan jang selaras dengan pokoknja itoe akan ada goenanja djoega.

R. M. N.

Correspondentie. T. R. M. N. di Koetoardjo, Oleh sebab tempat jang disediakan oentoek karangan-karangan dalam bahasa Indonesia adalah sempit sangat, maka soedi apalah kiranja di kemoedian hari toean soeka memboeat karangan-karangan jang singkat, jang kira-kira ta' memahai tempat lebih dari 1 à 1½ katja.

Redactie.

Peratoeran tentang koeboeran.

(salinan)

Didalam aflevering No. 17 dari ini madjallah di bawah kepala „Administratieve jurisprudentie”

oleh toean Dr. H. J. Levelt diterangkan semoea keberatan² dari Pemerintah jang menjebakkan angger² tentang koeboeran jang dioesoelkan oleh regentschap Wonosobo dan Japara tidak bisa disahkan.

Dalam penolakan itoe diterangkan alasan² dari keberatan tadi, sambil ditoendjoekan djalannja boeat menjingkiri keberatan² itoe. Keterangan tadi menimboelkan perasaän, azas² jang digoenakan waktoenja membikin rentjana (project) dan boeat membikin dan memeliharaanja koeboeran, tidak diperhatikan sama sekali. Tandanja disitoe terseboet djoega demikian: Dari poengoetan pembajaran menoeroet art. 6, maka dari timbangan Pemerintah poengoetan² oentoek membikin pajon (afdak), pager (hek) atau batoe tanda peringatan (gedenksteen itoe haroes di anggep sebagi padjeg. Tidak ada pakerdjaän (tenaga) dari regentschap soeatoepoen, jang boleh dipandang sebagai gantinja jang setimbang oentoek pembajaran itoe (contra-prestatie).

Adapoen sepandjang pengetahoean kami perdjalan jang biasa dan jang betoel sendiri jaitoe begini: Jang membikin rantjangan haroes menentoekan: azas²nja, pakerdjaän² jang akan dikerdjakan, maksoednja pakerdjaän itoe dan semoea ongkos² jang haroes dikeloearkan; ini perloenja boeat menentoekan besarnja tarief koeboeran, tidak sebagai padjeg, tapi sebagai retributie pembajaran boeat gantinja tenaga, pakerdjaän atau keoentoengan jang setimbang dengan banjaknja pembajaran itoe.

Maka itoe rantjangan (ontwerp), kemoedian pembikinnja dan memeliharaännja koeboeran, baroe boleh dipandang betoel, djika jang membikin — dan jang mengoeroesnja bisa menoendjoekan semoea keperloean dan maksoednja saban bagian dari tanah koeboeran, segala tenaga dan keloearnya ongkos. Kalau soedah begitoe akan gampanglah menetapkan tarief²nja (sebagai retributie), dengan berdasar maksoed, soepaja keloear dan masoeknja oeang dari itoe koeboeran bisa sama (timbang). Soedah tentoe disini tidak memikirkan keloearnya ongkos oentoek koeboeran prodeo.

Dari pendapatannja Pemerintah maka pembajaran itoe mendapat ganti—(beroepa pakerdjaän, tenaga atau keoentoengan)—jang setimbang dengan banjaknja pembajaran itoe. Oentoek menimbang begitoeelah adanja atau tidak, betoelnja haroes dikatahoei dari azas-azasnja rentjana koeboeran dan rekening² dari keloear masoeknja oeang boeat membikin—dan mengoeroesnja itoe koeboeran.

Akan tetapi Pemerintah menganggap tidak perloe mengatahoei hal² terseboet itoe; Pemerintah hanja menoendjoekan, bahoea didalam peratoeran² jang dioesoelkan tadi tidak (koerang tjoekeop) diterangkan, pakerdjaän atau keoentoengan mana, jang boleh dipandang sebagai gantinja jang setimbang

boeat pembayaran jang dipoengoet.

Dalam soeratnya Pemerintah menjatakan pendapatannya, bahoea tidak akan ada keoentoengan atau pekerdjaan jang bisa dipandang sebagai gantinya jang setimbang (contraprestatie) boeat pembayaran jang dipoengoet oentoek mendirikan pajon, pager dan monument (batoe peringatan).

Pemerintah tidak menerangkan pendapatan itoe beralasan apa, tapi terang sekali tidak beralasan jang betoel, jaitoe dari hal² jang haroes diketahoei lantaran dari memperhatikan rentjana-koeboeran dan rekening² tentang pembikinnja koeboeran itoe. Tandanya soerat itoe hanya menjeboetkan, bahoea ketentoean² dalam angger² jang dioesoelkan, tidak bisa dianggap seperti contra-prestatie (pergantian jang setimbang dengan pembayaran). Djadi artinja Pemerintah berpendapatan, bahoea pengeroes koeboeran tidak memberi contra-prestatie boeat gantinya pembayaran jang dipoengoetnja.

Djalan jang ditoendjoekan oleh Pemerintah boeat menjingkiri keberatan jang disangkanya, jaitoe soepaja poengoetan pembayaran itoe disahkan sebagai poegoetan padjeg, ja'lah soenggoeh djalan jang rata dan moedah sekali. Akan tetapi perdjalan jang demikian itoe dari kami poenja pendapatanan tidak setimbang dengan loehoernja fikiran Pemerintah, sebab dengan berlakoe demikian akan hanya mengedjar kemoedahan laloe tidak memperhatikan azas² jang baik sendiri (tidak ada lainnja) boeat menetapkan poengoetan pembayaran, sebagaimana diterangkan diatas, dan lagi laloe akan menganggap baik dan samestinja: segala tarief², meskipoen dikarang sesoeaka-soekannya tidak beralasan itoengan sahatoesnja, asal sadja soedah disahkan sebagai poengoetan padjeg.

Dibawah ini masih perloe diterangkan, apa sebabnja maka boeat memberi idzin akan mendirikan monument, pajon dan pager, haroes dipoengoet pembayaran (retributie) jang besar sekali.

Dikoeboeran boeat bangsa boemipoetra di Struiswijk (Meester-Cornelis) saban tahoennja kira² ada 500 majit jang di koeboer. Itoe koeboeran hanya perloe memakai 1 djalan ditengahnja; tanah di kanan-kirinja djalan itoe semoea digoenakan boeat mengoeboer majit berdjèdjèr-djèdjèran, sedang poentoeknja koeboeran² itoe ditanemi kembang soldadoe (soldatenbloem), jang hampir selamanya berboenga.

Meskipoen hampir semoea tanah dikoeboeran itoe dipakai boeat mengoeboer dan ongkos membikinnja dan memeliharaanja koeboeran sedikit sekali, maka koeboeran itoe kelihatan bersih dan menjenangkan dalam pemandangan.

Disitoe tidak ada seorangpoen jang minta idzin boeat mendirikan monument oempama laloe diperidzinkan mendirikan monument disitoe dan boeat peridzinan itoe ditarik pembayaran, maka kami mengakoei soenggoeh disini tidak ada

contra-prestatie boeat pembayaran jang ditarik itoe, sebab waktoenja membikin ontwerp dan menetapkan ongkosnja boeat membikin dan memeliharaanja koeboeran, sama sekali tidak memikirkan, bahoea disitoe akan didirikan monument d.s.b.

Lain sekali keadaannja bagi koeboeran boeat bangsa Europa, sebab disini tentoe didirikan banjak monument², sedang ahliwarisnja tentoe meminta soepaja didjaga djangan sampai lantaran dari banjaknja monument² itoe, koeboeran laloe kelihatan seperti laotetan batoe; dan lagi haroes didjaga, soepaja dikelilingnja dipelihara jang baik dan bersih.

Berhoeboeng dengan pendjaga² itoe, maka pembikinnja koeboeran, jang haroes laloe dibikin lebih loeas, tentoe dengan mengeloearkan ongkos jang besar sekali, sebab disitoe haroes disediakan tempat setjoekoepnja boeat mendirikan monument d.s.b. menoeroet maoenja ahliwaris dari majit² jang dikoeboer disitoe. Dari itoe adilnja itoe ongkos haroes dipikoel oleh orang² jang mendirikan monument (ahliwaris tadi).

Kalau begini teranglah ada contra-prestatie boeat gantinya pembayaran jang dipoengoet oentoek mendirikan monument d.s.b.

Baiklah disini diterangkan, bahoea soedah tentoe selainnja pembayaran jang dipoengoet sebagai retributie, bisa djoega kedjadian bersama² memoengoet pembayaran sebagai padjeg, tapi ini padjeg tidak dimasoeakan dalam kas koeboeran, melainkan djatoeh dalam kasnja oemoem dari peprintahan autonoom; djadi tidak termasuk dalam itoengan waktoenja membikin rantjangan dan mengitoeng masoeak-keloearnya oeang di kas koeboeran.

Djikalau pengeroes autonoom berkehendak soepaja oeroesan koeboeran bisa hidoep sendiri (tidak dengan pertoeoengan dari kas oemoem) — selainnja boeat bagian prodeo — soedah tentoe terpaksa memoengoet retributie oentoek pendirian monument d.s.b. Tapi memang begitoelah djalan jang betoel!

Pada oemoemnja tarief² jang kami kenali boeat koeboeran bagi bangsa Europa dan Tiong Hwa dari kami poenja perasaän ada terlaloe tinggi boeat peridzinan mengoeboer (grafrecht) dan keredahen boeat peridzinan mendirikan monument d.s.b.

(w.g.) Mr. H. R. GERLA.

Meester - Cornelis 18/9 - 1933.

Hak me-(di) pilih dan Kebangsaän.

(samboengan blz. 338).

Pertama: Siapakah jang waktoenja wet tentang kebangsaän Belanda tadi molai berdjalan teritoeng toeroet golongan bangsa Belanda?

Djawaban dari ini pertanjaan ada termoeat dalam futsal 5 dari B. W. (Burgerlijk Wetboek) di negeri Belanda, pada itoe waktoe. Menoeroet futsal terseboet, maka djoega termasoek dalam golongan bangsa Belanda: „semoea orang jang lahirnja didalam Keradjaan Belanda atau koloninja (djadjahannja) dari orang toea jang bertempat tinggal disitoe.” Djadi semoea orang boemi poetra djoega termasoek dalam itoe golongan.

Akan tetapi jang membikin peratoeran itoe (wetgever) memandang tidak seharoesnja, kalau Nederlandschap menoeroet itoe wet diberikan pada bangsa boemi poetra. Dari itoe ini bangsa (Inlanders) diketjoealikan, sebagaimana ketentoean diatas tadi. Ketentoean ini menimboelkan soeatoe kegandjilan, jaitoe: orang boemi poetra disini tidak termasoek dalam golongan Belanda, tapi orang dari Suriname dan Curaçao (Hindia Barat) termasoek dalam itoe golongan.

Kedoea: Waktoenja wet tentang kebangsaan Belanda molai didjalankan siapakah jang dipandang sebagai anak priboemi (Inlanders) dan sesamanja, menoeroet wet ttg. 2 September 1854 (Stbl. No. 129) — jaitoe Regeerings-reglement waktoe itoe — ?

Ini pertanjaan tidak bisa dijawab, sebab tidak ada ketentoean di dalam Regeeringsreglement atau di wet² lainnja, jang menerangkan siapatah „Inlanders” itoe. Pada oemoemnja jang di seboet „Inlanders” jalah semoea anak boemi (inheemsche bevolking) di tanah Hindia sini. Besoeknja memang ada ketentoean dalam Regeeringsreglement jang maksoednja begitoe.

Adapoen jang disamakan dengan Inlanders doeloe ada terseboet dalam lid ke 3 dari futsal 109 dari Reg. reglement pada waktoe itoe. Ini artikel boeat menerangkan hal ini perloe di ketahoei; maka beginilah boenjinja :

„Djikalau dalam ini reglement atau dalam oendang-oendang lainnja, ada ketentoean jang mengenai pada Europeanen atau Inlanders, maka ketentoean itoe berlakoe djoega oentoek orang² jang disamakan dengan masing² bangsa terseboet tadi, itoepon djika tidak ada keterangan jang menetapkan tidak begitoe.

Jang disamakan dengan Europeanen jaitoe semoea orang Kristen dan orang² lainnja, jang tidak dimaksoedkan oleh kelimat dibawah ini.

Jang disamakan dengan Inlanders: bangsa Arab, Moor (Kodja), Tjong Hwa dan orang-orang Islam dan heiden.

Orang² boemi-poetra jang beragama Kristen tetap ada dibawah-printahnja pembesar² bangsa boemi-poetra, sedang hak-haknja, pikoe-lannja dan koeadjibannja dan pengatoeran lain-lain baginja sama dengan orang boemi-poetra jang tidak beragama Kristen.

Toean besar Goepernoer-Djendral — dengan moefakatnja Raad van Indië — bisa menjimpang dari ketentoean² dalam ini artikel.”

(Aken di samboeng).

BIBLIOTHEEK.

Ontvangen boekwerken.

De Gemeentewet in het bijzonder voor raadsleden toegelicht door Mr. A. Koelma, Gemeentesecretaris van Alkmaar. Dit boek is bestemd voor hen, die prijs stellen op eenige vooral op de **bestuurspractijk** gerichte kennis van de gemeentewet. In een vrij beknopt bestek (244 blz. met inbegrip van het alphabet) is deze verhandeling samengevat.

Het boek is ingedeeld als volgt :

Hoofdstuk	I. De raad.
„	II. De burgemeester.
„	III. De wethouders.
„	IV. Het college van burgemeester en wethouders.
„	V. Het personeel der gemeente.
„	VI. De gemeenten onderling.
„	VII. De gemeente als rechtspersoon.
„	VIII. De begroting van de gemeente en van haar bedrijven.
„	IX. De rekening van de gemeente en van haar bedrijven.
„	X. De gemeentebedrijven.
„	XI. Beheer der financiën.
„	XII. De gemeentelijke belastingen.
„	XIII. Rijksuitkeeringen aan gemeenten.
„	XIV. De gemeente en het handelsverkeer.
„	XV. De gemeente en de instellingen van weldadigheid.
„	XVI. De gemeente en haar afzonderlijke afdeelingen.
„	XVII. De gemeente en de burgerlijke stand.

Een uitvoerig *alphabetisch register* zal het nagaan ten eerste vergemakkelijken.

Het boek geeft geen artikelsgewijze behandeling, doch een samenvatting van hetgeen omtrent de behandelde onderwerpen in de gemeentewet en de daarmee samenhangende wetten is voorgescreven. Daarbij is in het bijzonder aandacht geschonken aan vragen van practischen aard, b. v. den gang van zaken in de raadsvergadering, taak en beteekenis van raadscommissies, de verhouding van burgemeester en wethouders tot de raadscommissies van bijstand, de verhouding van bur-

gemeester en wethouders tot den raad, gevolgen der verantwoordelijkheid van het college, de taakverdeling in het college, het aandeel van den burgemeester in die taakverdeling, de taak der ambtenaren, samenwerking van gemeenten, wijziging gemeentelijk grondgebied, behandeling en inrichting der gemeentebegroting, salopolitiek, financiële verhouding tusschen rijk en gemeenten enz.

Ook anderen dan raadsleden zullen, zoo zij wenschen te worden ingelicht omtrent de bestuurspraktijk van de gemeenten, voorzoover die met de gemeentewet verband houdt, in dit boek veel van hun gading vinden. Aan studeerenden kan het mede ter inleidende oriëntering in het gemeenterecht met klem worden aanbevolen.

Deze uitgave, ad f 2.90 verkrijgbaar bij den uitgever N. V. N. SAMSOM te Alphen aan den Rijn, kunnen wij voor de Gemeentelijke secretarieën in Nederl. Indië ten zeerste aanbevelen.

Gids betreffende Nederlandsche literatuur en jurisprudentie in zake gemeentebeheer en — administratie over het jaar 1933 (eerste halfjaar).

Van deze uitgave der N. V. N. Samson te Alphen aan den Rijn behoeven wij het nut ook voor de Indische Gemeentesecretarieën niet opnieuw aan te toonen. Zij beteekent een sleutel tot schatkamers van literatuur, in den loop van den tijd gepubliceerd door hen, die practisch dezelfde moeilijkheden ondervonden hebben of theoretisch met vooruitzienden blik doorschouwd. Dit beteekent een zeer waardevol hulpmiddel bij het gemeentelijk regeringsbeleid, hetwelk — in den loop der jaren uitgroeiend — voortdurend aan waarde winnen zal.

De boeken en tijdschriften van de bibliotheek der Vereeniging worden op aanvraag kosteloos ter leen verstrekt. Afschriften van in die tijdschriften voorkomende artikelen worden verstrekt tegen f 0.20 per getypt vel formaat A 4. Een korte opsomming van de aanwezige boeken is opgenomen op blz. 2 van den omslag van de aflevering van 1-16 Augustus j.l. Voortaan zal eens per kwartaal publicatie van de boekenlijst plaats hebben.

Schenken van boeken, ook gebruikte, ten behoeve van de bibliotheek zullen in dank worden aanvaard.

Beschikbare oude afleveringen Locale Belangen.

Binnenkort zal worden overgegaan tot de jaarlijksche opruiming van de overvloedige exemplaren van *Locale Belangen* en de *Mededeelingen*, waarvan een specificatie is opgenomen op blz. 3 van den omslag van dit nummer.

Een of meer dezer exemplaren worden aan belangstellenden (dus ook niet-leden) kosteloos toegezonden, mits aangevraagd vóór 1 Januari a.s. Aan leden der Vereeniging en aan subsidieerende

instellingen worden, voor zoover beschikbaar, ook andere afleveringen dan op die specificatie vermeld, kosteloos toegezonden.

Het plan bestaat tot uitgifte van een gezamenlijke inhoudsopgave van de 20 jaargangen van *Locale Belangen* en de *Mededeelingen* over te gaan. *Met het oog daarop is het wel van belang dat ontbrekende nummers spoedig worden aangevraagd.*

Wie helpt ons aan Locale Belangen 1e. jg. No's. 1, 2—2e. jg. No. 4—3e. jg. No's. 11, 17—4e. jg. No's. 6, 11, 16—5e. jg. No's. 2, 12, 13 t/m 18, 20, 21, 23, 24—6e. jg. No's. 4, 10, 14, 23 en 24—7e. jg. No's. 1, 2—9e. jg. No's. 1, 13 t/m 22, 24—10e. jg. No's. 2, 5 t/m 7, 9, 10, 12, 14, 17, 18, 21, 22, 24—11e. jg. No's. 1 t/m 12, 17, 18, 19, 21, 22, 24—12e. jg. No's. 2, 6 t/m 1e, 12, 14, 16, 17, 20 t/m 23—13e. jg. No's. 4/5, 7—14e. jg. No. 13—15e. jg. No. 1—.

Mededeelingen No's. 1 t/m 29, 33, 35, 38, 42, 43, 45 47 t/m 53, 53a, 54, 55, 56, 59, 60—

van welke afleveringen de voorraad geheel is uitgeput.

Verkorte inhoudsopgave uit andere periodieken.

De Gemeentestem, No. 4266. Archiefverzorging.

De Studieclub voor gemeentelijke documentatie heeft de aandacht van de Hoofden der departementen, de griffiers der Provinciale Staten e.a. er op gevestigd, dat het voor het hechten van stukken in den dossieromslag gewenscht is, dat op de tweede, vierde, zesde bladzijde en zoo vervolgens achter het geschrevene (getypte) een strook van ongeveer 3 c.M. onbeschreven blijft.

Normalisatie.

De Minister van Binnenlandsche zaken heeft een schrijven gericht tot de gemeentebesturen, waarin hij de voordeelen van de normalisatie uiteenzet en de medewerking inroept om met de voorschriften van de normalisatie-commissie zooveel mogelijk rekening te houden. De voordeelen der normalisatie zullen pas ten volle worden verkregen wanneer het gebruik der genormaliseerde artikelen meer algemeen wordt.

De Gemeentestem No. 4272. Koninklijk besluit korting salarissen gemeentepersoneel Kerkrade.

Aan de begroting der gemeente Kerkrade is in hooger beroep de goedkeuring onthouden o.m. omdat een blijvende korting tot een percentage, als door den Raad der gemeente Kerkrade vastgesteld, althans ten aanzien van de administratieve ambtenaren der gemeente, gelet op het voor die categorie ambtenaren geldende salarisspeil, geacht moet worden van te ver gaande strekking te zijn.

De Redactie van de Gemeentestem vestigt de aandacht op een en ander, omdat daaruit, naar het haar voorkomt, duidelijk blijkt, dat de Regeering gekant is tegen nivelleeren de salarissen van gemeentelijk personeel.

Gemeentebestuur 13e jaargang No. 6: Ziekteverschijnselen van het centrale zenuwstelsel na inenting tegen pokken. (Sociaal-hygiënische kroniek).

Een korte beschouwing over het vaccinatievraagstuk naar aanleiding van het rondschrijven van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Burgemeesters d.d. 29 Maart 1933.

Gemeentebestuur 13e jaargang No. 8: Rapport betreffende de vereffening van ongelijkmatige gevolgen voor de grondeigenaren tengevolge van uitbreidingsplannen, rooilijnen en plannen tot verbetering binnen de bebouwing I.

Gemeentebestuur 13e jaargang No. 9. Rapport betreffende de vereffening van ongelijkmatige gevolgen voor de grondeigenaren tengevolge van uitbreidingsplannen, rooilijnen en plannen tot verbetering binnen de bebouwing (slot).

De Commissie ter bestudeering van de wetelijke regeling van den stedenbouw, ingesteld door de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten en den Stedenbouwkundigen Raad van het Nederl. Instituut voor Volkshuisvesting en Stedenbouw, legde het in bovengenoemd rapport behandelde vraagstuk tot nader onderzoek voor aan een commissie, bestaande uit de heeren Mr. D. Hudig (voorzitter), Mr. P. Droogleever Fortuyn, B. J. de Leeuw, Prof. Dr. G. A. van Poelje, Prof. Mr. F. G. Scheltema en J. J. Talsma. De Commissie kreeg tot opdracht na te gaan op welke wijze de bedoelde ongelijkmatige behandeling zou kunnen worden opgeheven en meer in het bijzonder, of de ruilverkaveling en de belasting op waardevermeerdering daarvoor zouden kunnen dienen. De conclusies van de commissie zijn vastgelegd in 37 punten.

De Ambtenarenwet 1929 en de unificatie van de arbeidsvoorwaarden van het personeel in dienst bij de onderscheidene overheidslichamen.

In 1931 is door vertegenwoordigers van gemeenten met meer dan 40.000 inwoners een studielcommissie ingesteld inzake de samenwerking van gemeentebesturen tot het brengen van meer eenheid in de plaatselijke regelingen van de arbeidsvoorwaarden van het gemeentepersoneel.

De Commissie stelt voor om ter bereiking van het gestelde doel tusschen de bovengenoemde gemeenten een samenwerking in het leven te roepen tot:

1. het doen verzamelen en bewerken van gegevens betreffende de arbeids- en dienstvoorwaarden van gemeentepersoneel en het beschikbaarstellen van deze gegevens;
2. het doen geven van adviezen op het gebied van arbeids- en dienstvoorwaarden van gemeentepersoneel;
3. het centraal doen voeren van georganiseerd overleg met algemeene landelijke organisaties, die uitsluitend of o.m. ten doel hebben personeel in dienst der gemeente te organiseren ter behartiging zijner belangen, in het bijzonder wat zijn arbeids- en dienstvoorwaarden betreft, en deze te organiseren als een gemeenschappelijke regeling overeenkomstig art. 129 e.v. der Gemeentewet.

Voor de uitvoering van deze taak zal worden ingesteld een „Centraal Orgaan” bestaande uit 9 leden.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, No. 26. Het toezicht op de gemeentebegroting, door Mr. Dr. H. Vos.

Naar de overtuiging van den schrijver hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel met hun besluit van 5 Juni l. l., waarbij goedkeuring is onthouden aan de begroting van de gemeente Weerselo voor het jaar 1933, zonder eenigen twijfel de grenzen van hun toezicht op de gemeentebegroting, zooals art. 146 der Grondwet en het daarop steunend art. 242 der Gemeentewet zich dit hebben gedacht, overschreden.

De vraag of op de begroting een post moet worden uitgetrokken voor het volgen door de gemeenteveldwachters van de voor hen ingestelde cursussen, is, zolang die uitgave de gemeente niet bij de wet is opgelegd, een vraag, die alleen de gemeente zelve heeft te beantwoorden, waarin het geringe bedrag, dat daarmee gemoeid is, geen verandering brengt.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, No. 31. Leeningen van Rijksfondsen.

In bespreking wordt genomen een door het Bestuur der Rijksverzekeringsbank toegezonden exemplaar van de de door den Centralen Beleggingsraad vastgestelde vragenlijst die aan gemeenten wordt voorgelegd indien zij een leening wenschen te sluiten bij de Rijksfondsen, zoomede bij de Pensioenfondsen voor de Koloniale Landsdienaren en Locale Ambtenaren. In verband met den omvang dezer vragenlijst kan het voor gemeenten, die het voornemen mochten hebben nu of later een leeningsaanvraag in te dienen, van belang zijn zich bijtijds van den inhoud van de lijst op de hoogte te stellen en zich op deze beantwoording voor te bereiden. Het Bestuur der Rijksverzekeringsbank is bereid

desgewenscht exemplaren ter kennismaking aan gemeenten af te staan.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, No. 32.

Kon. Besluit 10 Juli 1933 (S. 358); korting jaarwedde gemeentepersoneel; terugwerkende kracht; niet goedkeuring.

Hierboven (De Gemeentestem no. 4272) reeds in het kort aangegeven.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, No. 33.

Misbruik van paspoorten.

Ingevolge een aanschrijving van den Commissaris der Koningin in Gelderland zullen voortaan passen welke opzettelijk zijn beschadigd of vervalscht — en dus ook passen waarin bladzijden mankeeren dan wel los aanwezig zijn, niet opnieuw worden verlengd.

Verlofgangers zullen verstandig doen, deze waarschuwing ter harte te nemen.

Uitgifte in erfpacht of verkoop van gemeenteterrein.

In 1931 werd in handen van B. en W. van Amsterdam gesteld tot praeadvies het voorstel van een aantal raadsleden om;

1. voortaan de bouwterreinen der gemeente, ter keuze van den aanvrager, in erfpacht uit te geven of wel in koop af te staan;
2. de eigenaars van de perceelen, gebouwd op erfpachtsterrein, in de gelegenheid te stellen, de hun in erfpacht uitgegeven terreinen van de gemeente te koopen.

De op deze voorstellen gegeven toelichting geeft B. en W. in hun praeadvies aanleiding vóór alles de omstandigheden in het licht te stellen, welke gevoerd hebben tot het stelsel — zooals dit thans bestaat — om als regel de Amsterdamsche gemeenteterreinen slechts in erfpacht uit te geven.

Weekblad voor Gemeentebelangen, 12e jaargang, No. 34.

De ontwikkeling der gemeentelijke grondbedrijven.

De heer J. L. Inckel geeft eenige beschouwingen naar aanleiding van een onlangs verschenen publicatie „Gemeentelijke Grondbedrijven in Nederland”, waarin de heer Th. M. Gundlach op uitnoodiging van het Nederlandsch Instituut voor Volkshuisvesting en Stedebouw een overzicht verstrekt van allerlei gegevens omtrent de grondbedrijven van een 60-tal gemeenten in ons land. Stellig zijn er nog verscheidene andere in dit werk niet behandelde grondbedrijven, welke de vermelding waard waren geweest, doch waaromtrent de samensteller waarschijnlijk geen gegevens heeft kun-

nen verkrijgen. Tot het bovengenoemd aantal behoorren echter schier alle belangrijke gemeenten van ons land, waardoor het overzicht, zij het dan niet geheel volledig, toch belangwekkend is.

Uitgifte in erfpacht of verkoop van gemeenteterrein (vervolg).

Zie de toelichting bij het eerste gedeelte van dit artikel in aflevering 33.

Financieel Overheidsbeheer, 8e jaargang, No. 13. Aflossingen van door het Rijk uitgeleende kapitalen.

De heer J. C. de Bruyn, Referendaris bij den Postcheque- en girodienst, behandelt uitvoerig de vraag of afschrijvingen op de bezittingen der Staatstedrijven onder de gewone of onder de buitengewone ontvangsten verantwoord moeten worden. Zijn beschouwingen gelden uiteraard niet alleen voor het Rijk, doch voor alle gebiedsdeelen met eigen geldmiddelen.

Nederl. Indië: De financiële verhouding tusschen het Land en de zelfstandige gemeenschappen in dezen crisistijd.

De heer W. van der Peijl beschrijft in dit artikel het ontstaan van de financiële verhouding en de wijzigingen welke daarin zijn gekomen. De verschillende financiële maatregelen, door de Regeering op de lagere autonome gebiedsdeelen toegepast, onderwerpt de schrijver aan een kritische beschouwing.

Financieel Overheidsbeheer, 8e jaargang, No. 14. Hoeveel bedraagt de credietprijs voor overheidsleeningen e. d.?

Hierin wordt een overzicht gegeven van de in Mei en Juni in Nederland onderhands gesloten leeningen. De gemiddelde credietprijs bedroeg voor die maanden resp. 4.63% en 4.61%. Toezicht op het financieel beheer der Regentschappen in West-Java.

Dit artikel behelst een verslag van de lezing, eenigen tijd geleden door den heer J. Gerritsen, Hoofd van de Afdeling financieel toezicht op de stadsgemeenten en regentschappen ter Secretarie van de Provincie West-Java, te Bandoeng gehouden voor de Federatie van gemeente- en regentschapsraadsleden in West-Java van de Vaderlandsche Club.

Financieel Overheidsbeheer, 8e jaargang, No. 16. Het erfpachtbedrijf van Bandoeng.

Over de financiële uitkomsten en het karakter van dit bedrijf, dat voor zoover bekend in geen enkele andere gemeente, ook niet in het moederland, bestaat, worden eenige beschouwingen gegeven aan de hand van de door B. en W. van Bandoeng d.d. 16 Mei 1933 aan den Stadsgemeenteraad aangeboden voorlopige jaarstukken over 1932.